

NAVODILO PACIENTOM

LUMBOSAKRALNA RADIKULOGRAFIJA (LSR)

MIELOGRAFIJA Z RAČUNALNIŠKO TOMOGRAFIJO (CT)

Spoštovani!

Pripravljate se na eno od preiskav, ki jih izvajamo na Kliničnem inštitutu za radiologijo. Prosimo vas, da pričujoče navodilo skrbno preberete že pred prihodom na naš inštitut. Ob prihodu in pred posegom se bo z vami pogovoril zdravnik radiolog, ki bo preiskavo opravil. Odgovoril bo na vaša vprašanja. Prosimo, da skrbno odgovorite na vprašalnik, ki je na koncu teh navodil.

OPIS PREISKAVE

Z LSR in mielografijo z računalniško tomografijo (CT) prikazujemo spremembe na hrbtenici, ob njej ter v hrbteničnem kanalu. Tako skušamo odkriti vzrok vaših težav (bolečina v križu ali nogah, težave s hojo, z odvajanjem blata ali vode). V preiskovalni sobi se usedete na stol s hrbtom proti zdravniku nevroradiologu, ki bo opravljal poseg. Nujno je, da hrbet v ledvenem delu čimbolj izbočite in da se do konca posega nič ne premikate. Zdravnik potem, ko umije kožo, tanko iglo skozi kožo uvede v hrbtenični kanal. Bolečina pri tem praviloma ni hujša od tiste pri jemanju krvi iz žile. V bližini je veliko živčnih korenov, zato se lahko zgodi, da ob dotiku korenine začutite "elektriko". Nevroradiolog skozi iglo v hrbtenični kanal vbrizga jodovo kontrastno sredstvo. To ne povzroča nobene dodatne bolečine. Ves ta čas morate biti popolnoma pri miru. Ko zdravnik odstrani iglo, sledi slikanje v točno določenih smereh. Dobro poslušajte navodila glede premikanja, da bodo slike uspele. Sledi slikanje s CT, kjer še natančneje ugotavljamo vzrok vaših težav. Pri tem nam je v veliko pomoč kontrast, ki je v hrbteničnem kanalu. Preiskave s CT ne opravljamo takoj, temveč počakamo, da se kontrast malo razredči. Preiskava traja povprečno četr št ure in je povsem neboleča; nepremično ležite na hrbtu z rokami ob glavi.

TVEGANJA PREISKAVE

Po preiskavi se lahko pojavi glavobol, ki je lahko pri nekaterih pacientih hud. V veliki meri se mu izognemo s pravilnim ležanjem po preiskavi. Zapleti so zelo redki, saj preiskave skrbno izvaja izkušeno zdravstveno osebje, so pa vedno možni in v najhujši obliki lahko tudi smrtni. Možni so sledeči zapleti:

- krvavitve na mestu vboda ali mestu posega v telesu, od blagih do hudih ali smrtnih
- alergična reakcija na lokalni anestetik ali na kontrastno sredstvo, ki je pri tovrstnih preiskavah izredno redek zaplet

- vnetja, od blažjih do takih ki zahtevajo podaljšano zdravljenje, zelo redko pa so tudi neobvladljiva
- vbizganje kontrastnega sredstva izven želenega likvorskega prostora, v okolnatkiva
- pritisk kontrastnega sredstva ali izliva krvi na živčne strukture, z delno ali popolno, začasno ali trajno okvaro dotičnih živcev

Vsi zgoraj naštetih zapleti so redki, a so kljub skrbni izvedbi preiskavemožni ter so lahko neobvladljivi, resni, celo smrtni. Lahko je zaradi zapleta potreben klasičen operativni poseg ali dolgotrajno zdravljenje. Med preiskavo vaše telo prejme ionizirajoče sevanje, in sicer v povprečju toliko, kot bi ga sicer dobili v dveh do petih letih v naravi. To je sprejemljiva vrednost v primerjavi s pričakovano diagnostično koristjo, ki jo preiskava prinaša. Preiskavo opravimo le takrat, ko je pričakovana korist večja od pričakovanih tveganj. Po kontrastnem sredstvu lahko imate nekoliko neprijetne občutke: siljenje na bruhanje, kovinski okus v ustih, občutek, da vas sili na vodo, občutek toplote po telesu. Lahko pa kontrastno sredstvo povzroča resnejše zaplete: predvsem alergije ali poslabšanje delovanja ledvic. Alergije so pri teh posegih zelo redke in še takrat največkrat blage: rdečica kože, srbečica. Lahko pa se pojavi oteklina obraza ali trupa, težko dihanje, astmatični napad, krči, šok. Opisani resnejši zapleti so zelo redki. Možna je tudi smrt, vendar je to izjemno redek zaplet.

Posega ne opravimo pri nosečnici (razen v izjemno redkih primerih), ker bi sevanje lahko poškodovalo plod v maternici.

RAVNANJE PO PREISKAVI

Glavobol v naslednjih dneh preprečimo s pravilnim ležanjem po preiskavi. Po opravljeni preiskavi morate z rahlo dvignjenim vzglavjem ležati še 24 ur. Če bi opazili spremembe glede na običajno stanje, nevrološke izpade (izguba ali zmanjšanje občutka ali nenavaden občutek v delu telesa ali okončini, zmanjšanje možnosti premikanja uda ali dela telesa, zaprtje – nezmožnost odvajanja urina ali blata), morate o tem nemudoma obvestiti medicinsko sestro ali zdravnika na oddelku, kjer ležite.

Priimek in ime pacienta	KZZ številka	Teža	Višina	Datum rojstva

- Ali ste že kdaj opravili podobno preiskavo? DA NE

Če ste odgovorili z DA, katero preiskavo in kdaj: _____

- Ali ste imeli po aplikaciji kontrasta kakšne alergije? DA NE

- Ali so se med ali po preiskavi pojavili kakšni zapleti (izpuščaj, praskanje v grlu, srbečica, oteklina obraza, težave s srcem ali dihanjem)? DA NE

- Imate znano alergijo na jod ali alergije na druga zdravila? DA NE

Če ste odgovorili z DA, katera zdravila: _____

- Imate težave z žlezo ščitnico (imate povečano ščitnico, Graves-ovo bolezen, se trenutno zdravite z radiojodom ali načrtujete radioizotopsko slikanje ščitnice čez manj kot dva meseca)? DA NE

- Imate astmo? DA NE

- Imate sladkorno bolezen? DA NE

- Ali jemljete katero od naštetih zdravil (prosimo obkrožite):

Aglurab – Avandamed – Glucophage – Hydralazin – Gluformin – Cyclosporin – Metformin – Cisplatin – Siofor – Glucovance

- Se zdravite ali ste se zdravili zaradi bolezn ledvic? DA NE

- Ste noseči ali nameravate zanositi, zadnja menstruacija? DA NE

- Dojite ali nameravate dojiti? DA NE

- Ali imate katero od naštetih bolezn (prosimo obkrožite):

miastenija gravis - srpastocelična anemija - feokromocitom - multipli mielom

S podpisom soglašam, da sem podrobno seznanjen s potekom preiskave in na njeno izvedbo tudi pristajam.

Kraj, datum in ura:		
Podpis pacienta:	Podpis zdravnika radiologa:	Podpis staršev / zakonitega zastopnika: